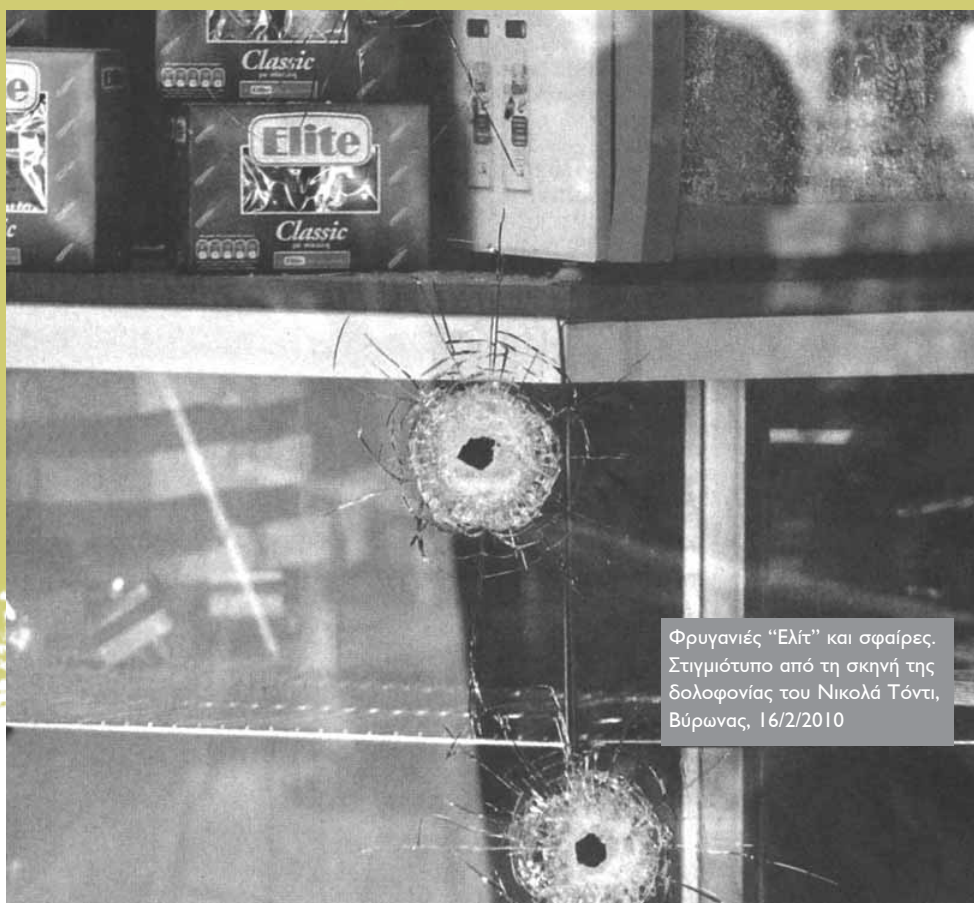

Για δεσ καιρό που διάλεξε...

Η δολοφονία του Νικολά Τόντι
Και γιατί δεν έπρεπε να νοιάζει κανέναν.

Φρουγιές "Elite" και σφαίρες. Στιγμιότυπο από τη σκηνή της δολοφονίας του Νικολά Τόντι, Βύρωνα, 16/2/2010

Αν δεν το ξέρετε, σας το λέμε. Αρκετοί σε αυτό το περιοδικό έχουμε κάτι δίκες στην καμπούρα. Αντιμετωπίζουμε το γεγονός με χαρακτηριστική στωικότητα και δίχως ιδιαίτερη πρωτοτυπία. Δηλαδή: πάμε κάθε χρόνο στα δικαστήρια. Συζητάμε με τους δικηγόρους μας. Παρακολουθούμε με ενδιαφέρον υποθέσεις του είδους "υπάλληλος της ΕΥΠ κατηγορεί τον γκόμενο ότι της έκλεψε είκοσι χιλιάδες ευρώ και δυο σακούλες πλακάκια μπάνιου". Κοιτάμε τους ματάδες και τους δελτάδες που μας κατηγορούν ότι τους δείραμε, τους βρίσσαμε και πήγαμε να τους σκοτώσουμε. Μας κοιτάνε κι αυτοί. Σε κάτι διασκεδαστικές στιγμές φοράνε εμπριμέ πουκάμισα και πάντα τεράστια γυαλιά ηλίου που τα 'χουν δει σε ταινίες και τους άρεσαν. Πολλές φορές μουρμουράνε. Μετά η δίκη αναβάλλεται. Όταν τελικά γίνει, θα φάμε τρία έτη με αναστολή. Τον λόγο για τον οποίο θα φάμε την ποινή δεν θα τον θυμάται κανένας. Κυρίως γιατί κανένας δεν τον είχε καταλάβει εξαρχής.

1. Η κακιά η ώρα

Αν θέλουμε να μιλήσουμε για την υπόθεση του Νικολά Τόντι, καλά θα κάναμε να ξεκινήσουμε από τα σίγουρα. Και να το πιο σίγουρο απ' όλα: ο Νικολά Τόντι προφανώς διάλεξε λάθος ώρα να πεθάνει. Και μάλιστα "λάθος ώρα" με παραπάνω από έναν τρόπους. Κατά τη γνώμη του τότε εκπρόσωπου τύπου της Ελληνικής Αστυνομίας, Λευτέρη Οικονόμου για παράδειγμα, η λανθασμένη επιλογή χρόνου ήταν λανθασμένη σε επίπεδο νανοδευτερολέπτου. Όπως μας έλεγε τότε αυτός ο μέγας καριερίστας της λεωφόρου Αλεξάνδρας που περνώντας από συμπληγάδες κατέληξε αρχηγός της αστυνομίας και υπουργός δημόσιας τάξης, "ο άτυχος νεαρός πανικοβλήθηκε και κινήθηκε άθελά του προς τα πυρά αστυνομικού που έβαλλε ασταμάτητα".¹

Όντως, από τη σχετικιστική σκοπιά του Οικονόμου, όλα εξελίχθηκαν εντός νανοδευτερολέπτων. Κλέφτες κι αστυνόμοι στους δρόμους του Βύρωνα, χαζός και άμαθος Αλβανός εργάτης πανικοβάλλεται και πέφτει πάνω σε σμήνος από σφαίρες την ώρα που αυτές βουίζουν αναζητώντας το θύμα τους. Οι σφαίρες, ως γνωστόν, κινούνται σαν αστραπή και δεν κάνουν διακρίσεις. Οι πλάτες από την άλλη, χρόνια τώρα υπάρχουν για να πέφτουν πάνω τους οι σφαίρες. Ειδικά οι πλάτες των εργατών και ειδικότερα οι πλάτες των Αλβανών.

Αλλά τα λάθη του Νικολά Τόντι δεν σταματούν εδώ. Αν η επιλογή του νανοδευτερολέπτου για την πραγματοποίηση της "μετακίνησης" ήταν μια φορά λανθασμένη, η επιλογή της ώρας ήταν δέκα φορές

λανθασμένη. Γιατί διάλεξε να πηγαίνει σπίτι του την ώρα που οι επίλεκτοι της ελληνικής αστυνομίας είχαν τραβηχτεί στον Βύρωνα για να λύσουν λογαριασμούς. Με κάτι ληστές που πριν από λίγες μέρες είχαν ξεβρακώσει κάτι συνάδελφους. Οι ληστές ήταν λείοι σκληροί, είχαν βουτήξει μέχρι και τα όπλα των νεαρών μπάτσων. Οι τύποι με τις κουκούλες και τα αυτόματα που είχαν μαζευτεί στο Βύρωνα για να πάρουν πίσω το αίμα των φλώρων, ήταν επίσης σκληροί: καταλάβαιναν από συναδελφική αλληλεγγύη και δεν συγχωρούσαν εύκολα. Ειδικά ο επίλεκτος που "έβαλλε ασταμάτητα" λέγεται πως υποδέχθηκε το γεγονός των εννιά σφαιρών στην πλάτη του Τόντι με μια κραυγή συναδελφικής λύτρωσης: "τον έφαγα τον πούστη".

Οπότε μην το συζητάτε, ο Τόντι συσώρευε λάθη επί λαθών. Το μεγαλύτερο λάθος του όμως, ήταν η επιλογή της ημερομηνίας. 16 Φλεβάρη του 2010, μεσημεράκι. Ημερομηνία με νόημα και οργανισμός δραστηριοτήτων από τη μεριά της σεβαστής και τρομερής ελληνικής αστυνομίας. Οι σφαίρες βουίζουν αναζητώντας το θύμα τους, οι καριόληδες με τις κουκούλες σιχτιρίζαν αναζητώντας εκδίκηση... πάνω απ' όλα όμως, οι υπουργοί σκέφτονταν. Βασικό τους θέμα το μεγάλο πρότζεκτ με ταμπέλα "Επανανομιμοποίηση του Σώματος. Προϋπολογισμός: Ανεκτίμητος".

Αυτό το τελευταίο είναι που έχει τη μεγαλύτερη σημασία για την έκβαση της υπόθεσης του Νικολά Τόντι. Γιατί τα σχέδια των υπουργών δεν παρακαλύονται, ούτε από νεκρούς Αλβανούς εργάτες, ούτε από καριόληδες που καταλαμβάνονται από ιερή οργή στη θέα εξευτελισμένων συναδέλφων, ούτε από σφαίρες που αναζητούν μια πλάτη για να κωθούν. Τα σχέδια των υπουργών εξελίσσονται επί μακρόν, εκούσια, με πείσμα. Τα σχέδια του συγκεκριμένου υπουργού, που αν δεν το ξέρατε λέγεται Μιχάλης Χρυσοχοϊδης, εξελίσσονταν από τον Δεκέμβρη του 2008. Και ο Φλεβάρης του 2010 ήταν η στιγμή της εφαρμογής τους. Πίσω στον χρόνο λοιπόν. 19 του Γενάρη, ένα μήνα παρά τρεις μέρες πριν τη δολοφονία του Νικολά Τόντι:

Το μέτρο του αστυνομικού της γειτονιάς επανέρχεται δοκιμαστικά, καθώς από χθες το πρωί 218 αστυνομικοί παρουσιάστηκαν σε συνολικά 45 αστυνομικά τμήματα σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα κι άλλες μεγάλες πόλεις σε ολόκληρη την Ελλάδα. (...) [Για την δοκιμή] επιλέχθηκαν περιοχές

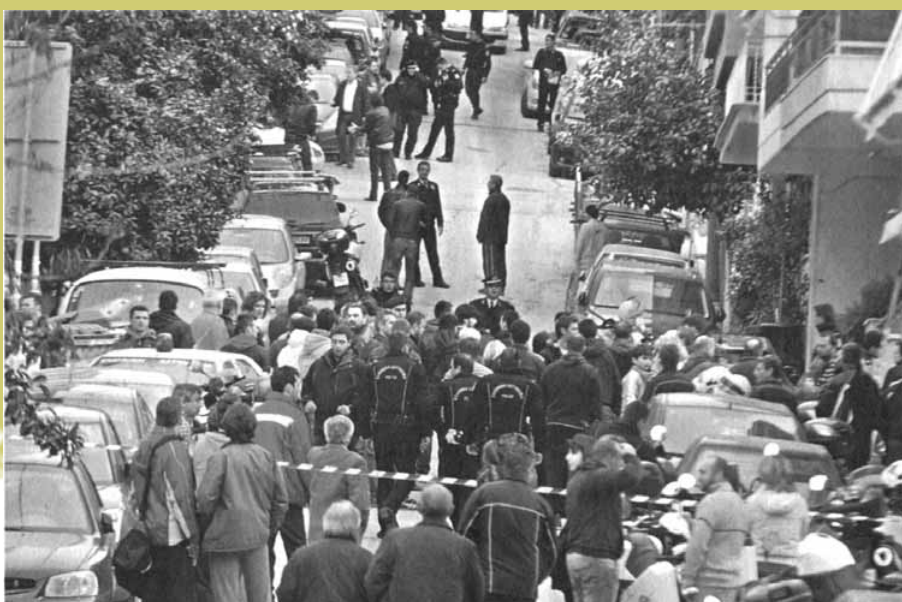
με κριτήριο την πυκνότητα και τις ιδιαιτερότητες του πληθυσμού τους, τον βαθμό εγκληματικότητας και τις δυνατότητες συνεργασίας των τοπικών κοινωνιών. (...) Οι αστυνομικοί θα περιπολούν με δίκυκλα στις γειτονίες ανά δύο, θα είναι ένστολοι, θα ασκούν καθήκοντα προληπτικής αστυνόμευσης και όλοι θα φέρουν ειδικό διακριτικό σήμα.²

Λίγες μέρες αργότερα, ο υπουργός κάλεσε 48 δημάρχους από όλη την Αττική για να συζητήσει μαζί τους σχετικά "με το πρόβλημα της εγκληματικότητας". Η σύσκεψη κατέληξε με σοβαρές υποσχέσεις: στο άμεσο μέλλον θα οργανώνονταν συναντήσεις μεταξύ "διοικητών των κατά τόπους αστυνομικών τμημάτων και δημοτικών συμβούλων".³ Τελικά η "πilotική εφαρμογή του προγράμματος αστυνομικός της γειτονιάς" ξεκίνησε στις 18 Ιανουαρίου του 2010.⁴

Σήμερα, δύο χρόνια μετά, ξέρουμε ότι οι πάλαι ποτέ "πilotικοί" μπάτσοι έχουν γίνει στάνταρ αξεσουάρ της μητροπολιτικής πολεοδομίας, πιο σταθερό κι από τα κακεκτικά δεντράκια που στολίζουν τα πεζοδρόμια. Τα σχέδια του υπουργείου ήταν λοιπόν για άμεση και πλατιά εφαρμογή. Τα σχέδια του υπουργείου σκόπευαν στην ανακατάληψη της πόλης από την αστυνομία. Επίσης τα σχέδια του υπουργείου δεν ήταν τεχνικά σχέδια. Τα σχέδια του υπουργείου ήταν πολιτικά σχέδια. Ξανά οι εφημερίδες που, ένα μήνα πριν τη δολοφονία του Νικολά Τόντι, μας λένε διάφορα κρυπτικά: αυτό που έπρεπε να ληφθεί σοβαρά υπ όψη ήταν "οι δυνατότητες συνεργασίας των τοπικών κοινωνιών", ή αλλιώς "οι ανάγκες επικοινωνίας - διαμεσολάβησης και συμμετοχικότητας των φορέων στις τοπικές κοινωνίες".⁵ Είδατε λοιπόν; Το σχέδιο του υπουργείου δημόσιας τάξης για ανακατάληψη της πόλης από την αστυνομία γινόταν αντιληπτό, όχι σαν σχέδιο για τον έλεγχο των δρόμων, αλλά σαν σχέδιο που περιλάμβανε τη διαδικασία που, σε μάλλον διαφορετικά πλαίσια, έχει περιγραφεί σαν "μάχη για τις καρδιές και τα μυαλά των πολιτών".

Και να πώς σωρεία σφαλμάτων συσσωρεύεται στον λογαριασμό του Νικολά Τόντι. Πήγε κι έπεσε πάνω στις σφαίρες. Την ώρα που οι άλλοι ετοιμάζαν μάχη "για τις καρδιές και τα μυαλά". Την ώρα που η ελληνική αστυνομία ετοιμαζόταν να ξαναγίνει ο ζοφερός μας φίλος. Κι ήταν και Αλβανός από πάνω! Με άλλα λόγια σκατά κι απόσκατα. Γιατί τι διάολο φίλος είναι αυτός που γεμίζει τις πλάτες των περαστικών με σφαίρες; Και πώς ο μπάτσος που έριξε τις σφαίρες

Οι φίλοι του πολίτη
μαζεμένοι και
αμήχανοι. Βύρνας,
16/2/2010

θα μείνει ατιμώρητος, ενώ οι μπάτσοι γενικώς θα γίνουν φίλοι μας;

Σκούρα τα πράγματα, αλλά για τα σκούρα υπάρχουν οι υπουργοί. Ο συγκεκριμένος υπουργός με τα μεγάλα σχέδια και τις μεγάλες φιλοδοξίες, χειρίστηκε τη δολοφονία του Νικολά Τόντι υποδειγματικά, χρησιμοποιώντας την τακτική της κατά μέτωπον επίθεσης. Πάμε λοιπόν: πρώτα συνέντευξη τύπου - οι εφημερίδες αναπαράγουν τις μαλακίες του υπουργού - γι' αυτό τους πληρώνουμε όλους αυτούς τους κηφήνες. Έπειτα τοποθέτηση στη βουλή όπου εξηγείται ενδελεχώς ότι η δολοφονία του Νικολά Τόντι ήταν απαραίτητη για να προωθηθεί το γενικότερο κοινωνικό καλό. Βρισκόμαστε στη Βουλή των Ελλήνων, 19 Φλεβάρη του 2010, τρεις μέρες μετά το "ατυχές συμβάν". Ο υπουργός λέει:

Θέλουμε πια δυνάμεις στο δρόμο οι οποίες θα είναι μάχιμες (...) [ένα προσωπικό] έτοιμο να αντιμετωπίσει στη μάχη τον κακοποιό. Αυτές τις δυνάμεις θα βγάλουμε έξω. Δύο χιλιάδες αστυνομικοί θα αστυνομεύουν το λεκανοπέδιο. Κάθε τέταρτο έως είκοσι λεπτά θα περνούν από το σπίτι του καθενός από εμάς (...)⁶

Είδατε που η καλύτερη άμυνα είναι η επίθεση; "Αστυνομικοί της γειτονιάς", "πολίτες", "συμμετοχικότητα" και πίπες μπλε! Αρπάτε δυο χιλιάδες μπάτσους στη μάπα κάτω απ' το σπίτι σας. Και δεν θα κάνουν βόλτες, θα κάνουν μάχες. Και γουστάρατε δε γουστάρατε τη δολοφονία του Τόντι, καλά θα κάνατε να τη συνηθίσετε. Γιατί να σας θυμίσω κύριοι συνάδελφοι της βουλής, ότι εδώ δεν μιλάμε για μπάτσους στις γωνίες, αλλά για

ένα φιλόδοξο σχέδιο (...) φιλοδοξούμε να διαμορφώσουμε σιγά σιγά ένα διαφορετικό αίσθημα των πολιτών απέναντι στο πρόβλημα [το έγκλημα] και απέναντι στην Αστυνομία (...)⁷

Να λοιπόν ένα φιλόδοξο σχέδιο, ένα σχέδιο αναμφίβολα ευρύτερο από τη "μάχη με το έγκλημα", σχέδιο αδιαμφισβήτητο πολιτικό αφού αναφέρεται στις συνειδήσεις, αφού θέλει να διαμορφώσει "ένα διαφορετικό αίσθημα των πολιτών απέναντι στην αστυνομία". Όρα να ξαναθυμηθούν οι συνάδελφοι της βουλής τους λόγους για τους οποίους τότε, στις αρχές του 2010, υπήρχε η ανάγκη για ένα τέτοιο ευρύ, πολυέξοδο και μακρόχρονο πολιτικό σχέδιο από τη μεριά του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης. Γιατί

θυμάστε τις ιστορίες της Θεσσαλονίκης, θυμάστε εδώ ένα σωρό ιστορίες, θυμάστε τα προπερσινά Δεκεμβριανά και με τι μίσος μιλούσε ο κόσμος για την αστυνομία (...)⁸

Δηλαδή τη στιγμή που ο Νικολά Τόντι επέλεγε λάθος στιγμή, λάθος ώρα, λάθος μήνα, λάθος εθνικότητα και λάθος κοινωνική θέση για να πάει να πέσει πάνω στις σφαίρες, οι στόχοι του φιλόδοξου, πολυέξοδου και κατά βάση πολιτικού σχεδίου του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης ήταν σαφέστατοι: η επανανομιμοποίηση

της Ελληνικής Αστυνομίας, η ανάκτηση του κύρους της που είχε καταρρακωθεί έπειτα από τα επεισόδια του Δεκεμβρίου του 2009. Όσο για τις τεχνικές όψεις αυτού του σχεδίου, επαναλαμβάνονται τόσες φορές στον λόγο του υπουργού, που μπορούμε να τις βρούμε με πολλές διαφορετικές διατυπώσεις:

(...) την ώρα που χρειάζεται μάχιμος αστυνομικός απέναντι στον κακοποιό, τότε η μάχη να είναι πραγματική και με την αστυνομία να μπορεί να νικήσει (...)⁹

Ωραίος ο υπουργός, ε; Σημειώστε ότι ο πολιτικός λόγος είναι χαρακτηριστικά εύπλαστος και ότι η δουλειά των υπουργών είναι να διαλέγουν τις κατάλληλες διατυπώσεις για τις κατάλληλες στιγμές. Είναι γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο που ο υπουργός αρχίζει και τσαμπουνάει για μάχες σε αστικό πεδίο. Κοιτάξτε όμως πόσο αυτό το "η μάχη να είναι πραγματική" έρχεται να ταιριάξει με τη δολοφονία του Νικολά Τόντι. Πράγματι ο φόνος του Τόντι, ο αναίτιος φόνος ενός τυχαίου περαστικού, ήταν το πραγματικό αποτέλεσμα μίας από τις "πραγματικές μάχες" που ήθελε να στήσει το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης στο πολεοδομικό συγκρότημα της Αθήνας. Γι' αυτό και έπρεπε να ξεχαστεί όσο το δυνατόν πιο γρήγορα.

2. Ο αστάθμητος παράγοντας που θα 'πρεπε να είναι πιο αστάθμητος

Είναι σίγουρο ότι η διαδήλωση ενάντια στη δολοφονία του Νικολά Τόντι δεν έλαβε και πολύ υπ' όψη της τα παραπάνω. Είναι ακόμη πιο σίγουρο ότι τα παραπάνω έλαβαν σοβαρά υπ' όψη τους τη διαδήλωση ενάντια στη δολοφονία του Νικολά Τόντι. Και νάμαστε λοιπόν στις 27 Φλεβάρη του 2010. Σάββατο. Ο Χρυσοχοϊδης είχε πει τα δικά του στη βουλή και τις εφημερίδες. Ο ήλιος έλαμπε. Κατεβήκαμε στη διαδήλωση. Το σύνθημα "9 σφαίρες στον περαστικό αίσθημα ασφάλειας λέγεται αυτό" είχε επιτυχία, όχι μόνο στη ρίμα, αλλά και στο περιεχόμενο. Το πέσιμο των μπάτσων έγινε στο τέλος. Αντιμετωπίστηκε κατά τα συνηθισμένα. Οι μπάτσοι είχαν λυσσάξει, για λόγους τόσο λιγότερο κατανοητούς, όσο λιγότερο κατανοητά είναι τα παραπάνω. Εν πάση περιπτώσει: ιδιαίτερο μπατασικό μίσος, έξτρα σπέσιαλ ζέση, επιμονή από τις λίγες. Αποτέλεσμα έντεκα συλλήψεις, δύο τραυματίες, δέκα για πλημμελήματα, ένας για κακούργημα (σκότωση μπάτσους ανεπιτυχώς), όχι όλοι από την συντακτική ομάδα του περιοδικού που διαβάζετε. Το ίδιο βράδυ, οι αναρχικοί της περιοχής, προσπάθησαν να μοιράσουν προκήρυξη σχετικά με τα γεγονότα και κυνηγήθηκαν από ασφαλίτες με πολιτικά που κατέφθασαν εντός δεκαπέντε λεπτών.

Ακολούθησαν τα γνωστά: οι συλληφθέντες παραλίγο να συνηθίσουν το φαΐ των κρατητηρίων αλλά βγήκαν γρήγορα. Το γνωστό βρωμερό συννεφάκι καλοπροαίρετης κριτικής εκπέμφθηκε από πληθώρα αντιφασιστών της συμφοράς που ούτε αυτοί είχαν καταλάβει τίποτα, αλλά κάτι έπρεπε να πουν, η ζωή είναι

σκληρή κι άμα δε βγεις από πάνω στους συντρόφους, σε ποιον θα βγεις από πάνω, ερωτηματικό. Το υπουργείο δημόσιας τάξης υποσχέθηκε να βρει δουλειά στη γυναίκα του Τόντι, που "είχε χάσει τα μέσα συντήρησής της". Έλεγε ψέματα. Τον δολοφόνο του Νικολά Τόντι δεν τον ενόχλησαν ξανά.

Κάθε χρόνο, την άνοιξη, πάμε στα δικαστήρια. Κοιταζόμαστε με τους μπάτσους. Οι μπάτσοι δεν νιώθουν χριστό, καμιά φορά φοράνε εμπριμέ πουκάμισα και πάντα τεράστια γυαλιά ηλίου που τα 'χουν δει σε ταινίες και τους άρεσαν. Βρισκόμαστε κατηγορούμενοι, όχι για την εναντίωσή μας στα σχέδια του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, που είναι και το πραγματικό μας παράπτωμα, αλλά για ποινικά αδικήματα. Οι πράξεις μας έχουν μετατραπεί από πολιτικό γεγονός σε αστυνομικό γεγονός, πράγμα που ήταν εξαρχής ο στόχος. Το αστυνομικό γεγονός ξεκινάει με τη σειρά του. Κρίμα. Γιατί θα μπορούσε η διαδήλωση για τη δολοφονία του Νικολά Τόντι να είναι από τις λίγες φορές που δεν "απαντήσαμε", αλλά ρωτήσαμε. Το υπουργείο το είχε καταλάβει καλύτερα από εμάς.

Αλλά με τα "αν" δεν γράφεται η ιστορία. Έχουμε ηττηθεί. Όχι μόνο εμείς, αλλά ολόκληρη η ελληνική κοινωνία. Ζούμε στον κόσμο που το υπουργείο δημόσιας τάξης οραματιζόταν από τον Γενάρη του 2010, για να μην πούμε από τον Δεκέμβρη του 2008. Οι μπάτσοι περνάνε κάτω από τα σπίτια μας κάθε είκοσι λεπτά. Ψάχνουν τους φίλους τους, εκείνο το ειδικό κομμάτι της ελληνικής κοινωνίας για το οποίο το κράτος σχεδιάζει μέλλον λαμπρό. Όταν δεν είναι απασχολημένοι να κάνουν φίλους, οργανώνουν μάχες στην πόλη. Όταν δεν οργανώνουν μάχες στην πόλη οργανώνουν ρατσιστικά πογκρόμ. Ο φασισμός επελαύνει. Οι σύντροφοι κάνουν την κριτική τους και ποτέ την αυτοκριτική τους. Τον φόνο του Νικολά Τόντι δεν τον θυμάται κανένας. Και σαν έρθει η ώρα, θα φάμε τρία χρόνια με αναστολή. Γι' αυτό το τελευταίο δεν μετανιώνουμε.

Σημειώσεις

1. "Ο 25χρονος δέχτηκε καταιγισμό πυρών από βολίδες των 9mm" και "Η ΕΛ.ΑΣ σε πόλεμο με τους κακοποιούς", στην ίδια σελίδα της Καθημερινής 18/2/2010.
2. "Έρχονται αστυνομικοί της γειτονιάς και πάλι", Ελευθεροτυπία, 5/1/2010. Ο τονισμός δικός μας.
3. "Το έγκλημα στο στόχαστρο της ΕΛ.ΑΣ και των δήμων", Καθημερινή, 9/1/2010. Επίσης "Η εγκληματικότητα στο τραπέζι Χρυσοχοϊδης - δημάρχων", Ελευθεροτυπία 9/1/2010.
4. "ΕΛ.ΑΣ της γειτονιάς", Ελευθεροτυπία 19/1/2010.
5. "ΕΛ.ΑΣ της γειτονιάς" και "Έρχονται αστυνομικοί της γειτονιάς και πάλι", όπως πριν.
6. Μιχάλης Χρυσοχοϊδης στη Βουλή των Ελλήνων, 19/2/2010. Ολόκληρο το κείμενο στο antifascripta.net > βιβλιοθήκη > τεκμηρίωση. Ο τονισμός δικός μας.
7. Στο ίδιο, ο τονισμός δικός μας.
8. Στο ίδιο.
9. Στο ίδιο, ο τονισμός δικός μας.